

KASBIY STANDART
Kimyo sanoatida ammiakli selitra ishlab chiqarish

Reyestr raqami:	Qr-kod

I. Umumiy ma'lumotlar

1. Kasbiy standartning qo'llanilish sohasi: Ushbu Kasbiy standart "Apparatchi neytrallovchi", "Ammiakli selitra ishlab chiqarish apparatchisi" kasblari bo'yicha ta'lim dasturlarini ishlab chiqishda, kasbiy malakalarni mustaqil baholashda, shuningdek, tashkilotlarda xodimlarni boshqarish sohasida keng ko'lamli masalalarni hal qilishda qo'llaniladi.

2. Ushbu Kasbiy standartda quyidagi asosiy tushunchalar va atamalar qo'llaniladi:

ammiakli selitra (ammoniy nitrati) – kimyoviy birikma NH_4NO_3 , azot kislotasining ammiakli tuzi.

bilim – kasbiy faoliyat doirasidagi vazifalarni bajarish uchun zarur bo'ladigan o'rganilgan va o'zlashtirilgan ma'lumotlar;

dozator – kimyoviy moddalarni aniq miqdorda qo'shish uchun moslama;

eritma – bu bir modda bo'shqa moddada eriydigan va natijada bir xil ko'rinishdagi suyuqlik hosil boladigan aralashma;

fizik xossalar – moddaning tarkibi o'zgarmasdan, ya'ni kimyoviy reaksiyasiz aniklanadigan xossalar;

informal ta'lim – aniq maqsadga yo'naltirilgan, ammo institutsionallashtirilmagan (muayyan qoidalar va normalarni mujassamlashtirmagan), rasmiy yoki norasmiy ta'limdan ko'ra kamroq tashkillashtirilgan va tarkiblashtirilgan hamda oiladagi, ish joyidagi, yashash joyidagi va kundalik hayotdagi o'quv faoliyatini o'z ichiga olgan ta'lim shakli;

iqtisodiy faoliyat turi – savdo uchun mo'ljallangan mahsulot ishlab chiqarish (xizmat ko'rsatish) maqsadida u yoki bu turdagi resurslarni (uskunalar, mehnat, texnologiya va boshqalar) birlashtirishga asoslangan ishlab chiqarish jarayoni;

kasb – ko'nikma va bilimlarni talab qiladigan muayyan vazifalar va funksiyalarni bajarish bilan bog'liq bo'lgan faoliyat turi;

kasb kartasi – kasb nomi, mehnat funksiyalari tavsifi, kasbga qo'yiladigan asosiy xususiyatlar va talablarni o'z ichiga olgan muayyan kasb to'g'risidagi tizimlashtirilgan ma'lumotlarni o'z ichiga olgan kasbiy standartning tarkibiy elementi;

kasbiy faoliyat sohasi – ilmiy, ijtimoiy, iqtisodiy sohalarda, ishlab chiqarishda namoyon bo'ladigan kasbiy faoliyat obyektlarining majmuasi;

kasbiy faoliyat turi – xususiyati, natijalari va mehnat sharoitlari bir-biriga yaqin bo'lgan mehnat vazifalarining majmuasi. Kasbiy faoliyat turi kasbiy standartlarni ishlab chiqishda qo'llanilib, aniq mehnat vazifalari hamda malaka talablarini tavsiflash uchun asos bo'lib xizmat qiladi;

kasbiy standart – norasmiy va informal ta'limni inobatga olgan holda, muayyan kasbiy faoliyat sohasida bilim, ko'nikma, malaka darajasi, mehnat mazmuni, sifati va sharoitlariga qo'yiladigan talablarni belgilovchi rasmiy hujjat;

kasbiy standartlar reyestri – bu kasbiy standartlarning kasbiy faoliyat sohalari va turlari bo'yicha tizimlashtirilgan ro'yxati;

kimyoviy ishlab chiqarish – xom ashyoni qayta ishlab, kimyoviy o'zgarishlar yo'li bilan qaytmas mahsulotlar ishlab chiqarish uchun mashina va apparatlarda olib boriladigan jarayonlar va operatsiyalar yig'indisi;

kimyoviy texnologiya – kimyoviy o'zgarishlar ishtirokida texnik, iqtisodiy va ijtimoiy maqsadga muvofiq ravishda amalga oshiriladigan mahsulotlarni (ist'mol tavarlari va ishlab chiqarish vositalari) ishlab chiqarish usullari va jarayonlari haqidagi tabiiy, amaliy fan;

kompetensiya – bilim, malaka va shaxsiy sifatlarini ma'lum sohada muvaffaqiyatli faoliyat uchun qo'llay olish;

ko'nikma – mehnat vazifasi doirasida alohida yoki yakka harakatlarni jismoniy va aqliy jihatdan bajarish;

konsentratsiya – bu eritmada modda qancha miqdorda ekanligini bildiruvchi ko'rsatkich;

malaka – tegishli hujjat bilan tasdiqlanuvchi bilim, ko'nikma va kompetensiyalar majmuasi bo'lib, shaxsning muayyan kasbiy faoliyat turini bajarishga tayyorligini aks ettiradi;

malaka darajasi – xodimlarning bilim, ko'nikma va kompetensiyalarining murakkablik, standart bo'lmagan mehnat harakatlari va mas'uliyat parametrlariga muvofiqlik darajasi;

mehnat faoliyati turi — kasbiy faoliyat sohasining ajralmas qismi bo'lib, muayyan mehnat vazifalari hamda ularni amalga oshirish uchun zarur bo'lgan kompetensiyalarning yaxlit majmuasini ifoda etadi;

mehnat funksiyasi – ishchi yoki mutaxassis tomonidan kasbiy faoliyat jarayonida bajariladigan, muayyan natijaga erishishga qaratilgan va kasbiy standart doirasida aniq tavsiflangan vazifalar majmuasi bo'lib, u mehnat jarayonining mustaqil qismini tashkil etadi;

mehnat harakatlari – xodimning mehnat predmeti bilan o'zaro aloqa jarayoni bo'lib, unga ma'lum vazifani bajarish natijasida erishiladi;

mehnat vazifasi – mehnat funksiyasi doirasida xodimga yuklanadigan (topshiriladigan) ishning aniq turi;

neytralizatsiya reaksiyasi (lotinchadan neuter — u ham emas , bu ham emas) — tuz va kuchsiz dissotsiyanadigan modda (suv) hosil bo'lish bilan boradigan kislota va asoslarning o'zaro reaksiyasi.

norasmiy ta'lim – ta'lim xizmatlari taqdim etilishini ta'minlovchi shaxs yoki tashkilot tomonidan institutsionallashtirilgan (muayyan qoidalar va normalarni mujassamlashtiruvchi), aniq maqsadga yo'naltirilgan va rejalashtirilgan, shaxsni butun hayoti davomida o'qitishdagi rasmiy ta'limga qo'shimcha va (yoki) uning muqobil shakli;

rasmiy ta'lim – davlat ta'lim tashkilotlari va davlat tomonidan tan olingan nodavlat ta'lim tashkilotlari ishtirokidagi institutsionallashtirilgan, aniq maqsadga yo'naltirilgan va rejali ta'lim;

3. Kasbiy standartni ishlab chiqishga asos bo'lgan normativ-huquqiy hujjatlar:

O'zbekiston Respublikasining 2016-yil 22-sentabrdagi "Mehnatni muhofaza qilish to'g'risidagi"gi O'zbekiston Respublikasi qonuniga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish haqida" gi O'RQ-410-son qonuni;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 16-oktabrdagi "Kasbiy ta'limda malakali kadrlar tayyorlash tizimini yanada takomillashtirish va xalqaro ta'lim dasturlarini joriy qilish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-158-son farmoni;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 2-dekabrdagi "2030-yilgacha O'zbekiston Respublikasining "yashil" iqtisodiyotga o'tishiga qaratilgan islohotlar samaradorligini oshirish bo'yicha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-436-son qarori;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 30-sentabrdagi "O'zbekiston Respublikasi milliy malaka tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-345-son qarori;

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2025-yil 17-iyundagi "O'zbekiston Respublikasi milliy malaka tizimini tartibga solishga qaratilgan ayrim normativ-huquqiy hujjatlarni tasdiqlash to'g'risida"gi 369-son qarori;

O'zMSt 640:2025, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016-yil 24-avgust 275-son "Iqtisodiy faoliyat turlarini tasniflashning xalqaro tizimiga o'tish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori (IFUT-2.1);

Mashg'ulotlarning milliy klassifikatori O'zMSt 641:2025 (MMK-2025);

"O'zkimyosanoat" aksiyadorlik jamiyatining Xo'jalik faoliyatining Umumdavlat Tasniflagichi bo'yicha xo'jalik faoliyatining turlari 2-tahrir "Kimyo mahsulotlari ishlab chiqarish";

"O'zkimyosanoat" aksiyadorlik jamiyatining 2006-yil 12-maydagi tasdiqlangan "O'zkimyosanoat" aksiyadorlik jamiyatida mehnat muhofazasi bo'yicha yagona ishlar tizimi haqida nizomi.

4. Ushbu Kasbiy standartda quyidagi qisqartirishlar qo'llaniladi:

TMR – Tarmoq malaka ramkasi;

IFUT – O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiy faoliyat turlarining umumdavlat tasniflagichi;

m/d – malaka darajasi;

T/r – Tartib raqami.

II. Kasbiy standartning pasporti

1.	Kasbiy standartning nomi:	Kimyo sanoatida ammiakli selitra ishlab chiqarish.	
2.	Faoliyatning asosiy maqsadi:	Kimyo sanoatida ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik jarayonini olib borish va nazorat qilish.	
3.	IFUT bo'yicha seksiya, bo'lim, guruh, sinf va kichik sinf:	C seksiya: Ishlab chiqaradigan sanoat 20 Kimyo mahsulotlari ishlab chiqarish 20.1 Asosiy kimyoviy moddalar, o'g'itlar va azotli birikmalar, birlamchi formalarda plastmassa va sintetik kauchuk ishlab chiqarish 20.15 O'g'itlar va azotli birikmalar ishlab chiqarish; 20.15.1 O'g'itlar ishlab chiqarish.	
4.	Kasbiy standartning qisqacha mazmuni:	Kimyo sanoatida ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik jarayonini ishlab chiqarish yo'riqnomalariga binoan yuritish va nazorat qilish, texnologik qurilmalarga xizmat ko'rsatish, avariylarni oldini olish va bartaraf qilish, xom ashyo va materiallar, energiya resurslaridan samarali foydalanish, me'yoriy texnik hujjatlar talablariga va xavfsizlik qoidalariga rioya qilgan holda texnologik jarayonni yuritish.	
5.	Qamrab olingan kasblar ro'yxati va malaka darajasi:	Kasblar kodi va nomi:	Malaka darajasi:
		81319012 Apparatchi neytrallovchi	3
		81316001 Ammiak selitrasi (ikki oksidli xlor, kontaktli oltingugurt kislotasi, suyuq o'g'itlar) ishlab chiqarish apparatchisi	4

III. Kasbiy faoliyat turining funksional xaritasi

Kasblar		Mehnat funksiyalari		Mehnat vazifalari	
T/r	Kodi va nomi:	Kodi	Nomi	Kodi	Nomi
1.	81319045 Apparatchi neytrallovchi	A1.3	Kislotalarni, har xil eritmalarni va boshqa mahsulotlarni ishqor, ammiak va boshqa neytrallovchi neytrallash vositalari bilan neytrallash texnologik jarayonlarining alohida bosqichlarini malakasi yuqoriroq apparatchi boshchiligida bajarish	A1.01.3	Texnologik qurilmalarga xizmat ko'rsatish va ishga tushirishga tayyorlash
				A1.02.3	Neytrallash apparatiga komponentlarni yuklash va tayyor mahsulotni tushirish
		A2.3	Kislotalarni, har xil eritmalarni va boshqa mahsulotlarni ishqor, ammiak va boshqa neytrallovchi neytrallash vositalari bilan neytrallash oddiy texnologik jarayonlarini malakasi yuqoriroq apparatchi boshchiligida bajarish	A2.01.3	Neytrallash texnologik jarayonini ishga tushirish
				A2.02.3	Texnologik qurilmalarga xizmat ko'rsatish
				A2.03.3	Texnologik jarayonni yuritish doirasida smena qabul qilish va topshirish
		A3.3	Murakkab neytralizatsiya texnologik jarayonlarini hamda kislotalarni, har xil eritmalarni va boshqa mahsulotlarni ishqor, ammiak va boshqa neytrallovchi neytrallash vositalari bilan neytrallash oddiy texnologik jarayonlarini yuritish	A3.01.3	Neytrallash texnologik jarayonini tahlillar va kuzatuvlar natijalari bo'yicha yuritish
				A3.02.3	Neytrallash texnologik jarayonini reja asosida to'xtatish
				A3.03.3	Neytrallash texnologik jarayonini avariya holatida to'xtatish
				A3.04.3	Texnologik jarayonni yuritish doirasida texnologik uskunalarni ishlashini nazorat qilish
2.	81316001 Ammiak selitrasi (ikki oksidli xlor,	B1.4	Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik jarayonini yuritish	B1.01.4	Texnologik qurilmalarni ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik jarayonini ishga tushirishga tayyorlash va ishga tushirish

	kontaktli oltingugurt kislota, suyuq o'g'itlar) ishlab chiqarish apparatchisi			B1.02.4	Qurilmalarni ekspluatatsiya qilishni nazorat qilishni amalga oshirish va jarayonning ko'rsatkichlarini qayd etish
				B1.03.4	Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik jarayonini reja asosida to'xtatish
				B1.04.4	Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik jarayonini avariya holatida to'xtatish
				B1.05.4	Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik qurilmalariga xizmat ko'rsatish
		B2.4	Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik jarayonini yuritish, boshqarish va nazorat qilish.	B2.01.4	Tahlillar natijalari bo'yicha nazorat o'lchov asboblari, avtomatika vositalari yordamida ishlab chiqarishning barcha bosqichlarida texnologik rejim ko'rsatkichlarini nazorat qilish va rostlash
				B2.02.4	Ishga tushirish, to'xtatish va ta'mirlashga tayyorlash ishlariga boshchilik qilish, ammiakli selitra ishlab chiqarish qurilmalarni ta'mirini nazorat qilish

IV. Kasblar xaritasi va mehnat funksiyalari tavsifi

Kasbning nomi:	Apparatchi neytrallovchi	
Mashg'ulot nomining kodi:	81319	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	3	
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Tavsiya etiladi	
Ish staji (amaliy tajriba)ga qo'yilgan talablar:	Talab etilmaydi	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	18 yoshga to'lgan bo'lishi; erkak (ayol); Ishga kirishda dastlabki tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi; mehnatni muhofaza qilish talablari, mehnatni muhofaza qilish bo'yicha ko'rsatmalar, ish o'rinida stajirovka o'tkazish va bilimlarni tekshirishdan o'tish va mustaqil ishga ruxsat olish; sanoat xavfsizligi talablarini o'qitish va bilim tekshirishdan o'tish; yong'in xavfsizligi talablari va yong'in-texnik minimumini tegishli dastur bo'yicha o'qitish va bilim tekshirishdan o'tish; rahbarlariga o'z vaqtida va to'g'ri ma'lumotlarni taqdim etish; o'z bilimi, tajribasi va vakolati doirasida qarorlar qabul qilish; belgilangan vazifalarni ish vaqtidan unumli va oqilona foydalangan holda bajarish; mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi, atrof muhitni muhofaza qilish, sanitariya-gigiena, yong'in va elektr xavfsizligi qoidalariga rioya qilish; o'z tajribasini hamkasblari bilan bo'lishish; jamoaga bilan inoq ishlash; o'z vazifalariga bog'liq yangilik va innovatsiyalarni kuzatib borish, o'zlashtirish va joriy qilish.	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	boshlang'ich professional ta'lim; o'rta maxsus ta'lim; umumiy o'rta ta'lim.	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	3-5 razryadli apparatchi neytrallovchi	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	4	Ammiakli selitra ishlab chiqarish apparatchisi
	3	Masofadan turib boshqarish pulti operatori

Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
A1.3- Kislotalarni, har xil eritmalarni va boshqa mahsulotlarni ishqor, ammiak va boshqa neytrallovchi neytrallashtirish vositalari bilan neytrallashtirish texnologik jarayonlarining alohida bosqichlarini malakasi yuqoriroq apparatchi boshchiligidan bajarish	A1.01.3- Texnologik qurilmalarga xizmat ko'rsatish va ishga tushirishga tayyorlash	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Asosiy va zaxira uskuna, quvur liniyalari va berkitish-rostlash armaturalari, nazorat-o'lchov asboblari va avtomatikasi ishlashi va tayyorligini tekshirish
		2. Yo'riqnomalarga muvofiq asosiy va yordamchi texnologik uskunalarni ishga tayyorlash
		Ko'nikmalar:
		Ish joyidagi yo'riqnomalar, normativ-texnik hujjatlar talablariga muvofiq ishga tushirish uchun texnologik uskunalarni tayyorlash bo'yicha ishlarni bajarish
		Berkitish va boshqarish armaturalaridan foydalanish
		Texnologik uskunalarning ishlashini tekshirish
		Shaxsiy himoya vositalaridan foydalanish
		Avariya qarshi himoya, signalizatsiya tizimlari va avariya qarshi himoya blokirovkalarining ishlashi va to'g'ri ishlashini tekshirish tartibi bilish
		Jihozlarning holatini baholash, nuqsonlarni bartaraf etish choralarini aniqlash
		Texnologik operatsiyalarni bajarishda xavfsiz ish usullarini qo'llash
		O't o'chirish vositalarini qo'llash
		Ishlab chiqarishda zarar ko'rganlarga birinchi yordam ko'rsatish
		Bilimlar:
		Qish mavsumida qurilma va jihozlarni ishga tushirish, to'xtatish va ishlatish xususiyatlari
		Qurilmalarning texnik holati parametrlarini aniqlash va uni baholash usullari
		Ishga tushirishda texnologik jarayonning parametrlari va ularni tartibga solish qoidalari
		Ishchi va zaxira uskunalarni, quvurlarni, berkitish armaturalarini, shamollatish, nazorat qilish va o'lchash moslamalarini tekshirish qoidalari
		Ish joyi bo'yicha texnologik sxemalar
		Texnologik uskunalarni ishga tushirish va to'xtatish qoidalari va ketma-ketligi
		Texnologik uskunaning tuzilishi, ishlash prinsipi va texnik xususiyati
		Shaxsiy himoya vositalari, himoya moslamalaridan foydalanish qoidalari
		Elektrotexnika bo'yicha elementar ma'lumotlar
		Xom-ashyo, materiallar va tayyor mahsulotlarning fizik-kimyoviy xossalari

		Neytrallash texnologik jarayonining mohiyati
		Ishlab chiqarishda baxtsiz hodisalar uchun birinchi yordam ko'rsatish
		Yong'in xavfsizligi qoidalari
		Mehnat muhofazasi, sanoat va yong'in xavfsizligi, ishlab chiqarish sanitariyasi;
	A1.02.3- Neytrallash apparatiga komponentlar- ni yuklash va tayyor mahsulotni tushirish	Mehnat harakatlari:
		1. Neytrallash jarayoni uchun zarur bo'lgan xom-ashyo va materiallarni qurilmaga yuklash
		2. Tayyor mahsulotni qurilmadan tushirish
		Ko'nikmalar:
		Ish joyidagi yo'riqnomalar, normativ-texnik hujjatlar talablariga muvofiq ishga tushirish uchun texnologik uskunalarni tayyorlash bo'yicha ishlarni bajarish
		Berkitish va boshqarish armaturalaridan foydalanish
		Texnologik uskunalarining ishlashini tekshirish
		Shaxsiy himoya vositalaridan foydalanish
		Avariya qarshi himoya, signalizatsiya tizimlari va avariya qarshi himoya blokirovkalarining ishlashi va to'g'ri ishlashini tekshirish tartibi bilish
		Jihozlarning holatini baholash, nuqsonlarni bartaraf etish choralarini aniqlash
		Texnologik operatsiyalarni bajarishda xavfsiz ish usullarini qo'llash
		O't o'chirish vositalarini qo'llash
		Ishlab chiqarishda zarar ko'rganlarga birinchi yordam ko'rsatish
		Xom ashyo sarfini o'lchash usullarini bilish
		O'lchov asboblariidan to'g'ri foydalanish
		Bajariladigan ishlarni xavfsiz olib borish
		Uskunalarini ta'mirlash bo'yicha belgilangan tartib va talablarga rioya qilish
		Uskunalarini ta'mirlash bo'yicha texnologik yechimlarni joriy etish
		Xavfsizlik texnikasi qoidalariga rioya qilish
		Bilimlar:
		Qish mavsumida qurilma va jihozlarni ishga tushirish, to'xtatish va ishlatish xususiyatlari
		Qurilmalarning texnik holati parametrlarini aniqlash va uni baholash usullari
		Ishga tushirishda texnologik jarayonning parametrlari va ularni tartibga solish qoidalari
		Ishchi va zaxira uskunalarini, quvurlarni, berkitish armaturalarini, shamollatish, nazorat qilish va o'lchash moslamalarini tekshirish qoidalari
		Ish joyi bo'yicha texnologik sxemalar
		Texnologik uskunalarini ishga tushirish va to'xtatish qoidalari va ketma-ketligi

		Texnologik uskunaning tuzilishi, ishlash prinsipi va texnik xususiyati
		Shaxsiy himoya vositalari, himoya moslamalaridan foydalanish qoidalari
		Elektrotexnika bo'yicha elementar ma'lumotlar
		Xom-ashyo, materiallar va tayyor mahsulotlarning fizik-kimyoviy xossalari
		Neytrallash texnologik jarayonining mohiyati
		Ishlab chiqarishda baxtsiz hodisalar uchun birinchi yordam ko'rsatish
		Yong'in xavfsizligi qoidalari
		Mehnat muhofazasi, sanoat va yong'in xavfsizligi, ishlab chiqarish sanitariyasi;
		Asbob-uskunalar bilan ishlashda xavfsizlik qoidalari
		Xom ashyo sarfi va tayyor mahsulot chiqish miqdorini hisoblash
	Mas'uliyat va mustaqillik	1. Texnologik qurilmalarni ishlariga tayyorgarlikni to'g'ri va xavfsiz tashkil etish.
		2. Xavfsizlik qoidalariga rioya qilish.
		3. Zaruriy xom ashyo va materiallar tayyorlash, ishni samarali amalga oshirish.
		4. Mayda ta'mirlash ishlarida ishtirok etish.
A2.3- Kislotalarni, har xil eritmalarni va boshqa mahsulotlarni ishqor, ammiak va boshqa neytrallovchi neytrallash vositalari bilan neytrallash oddiy texnologik jarayonlarini malakasi yuqoriroq apparatchi boshchiligidagi bajarish	A2.01.3- Neytrallash texnologik jarayonini ishga tushirish	Mehnat harakatlari:
		1. Armatura, nazorat-o'lchov asboblari va avtomatlashtirishning yaxlitligini, xizmat ko'rsatish holatini tekshirish uchun texnologik uskunalarni tashqi tekshirish
		2. Asosiy va zaxira uskunalar, quvurlar, aloqa, keltiruvchi va tortuvchi shamollatish, nazorat qilish va o'lchash moslamalarning ishlashi va tayyorligini tekshirish
		3. Yo'riqnomalarga muvofiq asosiy va yordamchi texnologik uskunalarni ishlashga tayyorlash
		4. Texnologik uskunalarni ishga tushirishga tayyorlash jarayonida aniqlangan nosozliklar to'g'risida smena rahbariga xabar berish
		Ko'nikmalar:
		Ish joyidagi ko'rsatmalarga muvofiq ishga tushirish uchun texnologik uskunalarni tayyorlash bo'yicha ishlarni bajarish
		Texnologik uskunalarining ishlashini tekshirish
		Ta'mirlash ishlarini bajarishda ishtirok etish
		Avariya himoya qilish, signalizatsiya tizimlari va avariya qarshi blokirovkalarining to'g'ri ishlashini nazorat qilish
		Texnologik uskunalar va kommunikatsiyalarga xizmat ko'rsatish
		Texnologik hujjatlarga ish joyi haqidagi barcha kerakli ma'lumotlarni kiritish

		Texnologik operatsiyalarni bajarishda xavfsiz ish usullarini qo'llash
		Bilimlar:
		Qish mavsumida qurilma va uskunalarni to'xtatish va ishlatish xususiyatlari
		Ishga tushirishda texnologik jarayonning parametrlari va ularni tartibga solish qoidalari
		Ishchi va zaxira uskunalarni, quvurlarni, berkitish armaturalarini, shamollatish va nazorat- o'lchash asboblarni tekshirish qoidalari
		Uskunani ishga tushirishga tayyorlash tartibi
		Ish joyi uchun texnologik sxemalar
		Texnologik uskunalarni ishga tushirish va to'xtatish qoidalari va ketma-ketligi, uskunani zaxiraga qo'yish, ta'mirdan qabul qilish tartibi
		Texnologik uskunaning tuzilishi, ishlash prinsipi va texnik xususiyatlari
		Ish joyi bo'yicha kerakli texnologik hujjatlarga ma'lumotlarni kiritish qoidalari
		Texnologik uskunalarni ishga tushirish va to'xtatish qoidalari ketma-ketligi, uskunani zaxiraga qo'yish, ta'mirdan qabul qilish tartibi
	A2.02.3- Texnologik qurilmalarga xizmat ko'rsatish	Mehnat harakatlari:
		1. Berkitish, berkitish-rostlash va uzib qo'yish armaturalari va qurilmalar holatini nazorat qilish
		2. O'zining malakasi doirasida texnologik qurilmalar ishlashida aniqlangan nuqsonlarni bartaraf etish bo'yicha ishlarni bajarish
		Ko'nikmalar:
		Ish joyidagi ko'rsatmalar talablariga muvofiq ishga tushirish uchun texnologik uskunalarni tayyorlash bo'yicha ishlarni bajarish
		Texnologik uskunalarining ishlashini tekshirish
		Ta'mirlash ishlarini bajarishda ishtirok etish
		Avariya himoya qilish, signalizatsiya tizimlari va avariya qarshi blokirovkalarining to'g'ri ishlashini nazorat qilish
		Texnologik uskunalar va kommunikatsiyalarga xizmat ko'rsatish
		Texnologik hujjatlarga ish joyi haqidagi barcha kerakli ma'lumotlarni kiritish
		Texnologik operatsiyalarni bajarishda xavfsiz ish usullarini qo'llash
		Aylanib chiqishlar jarayonida qurilmalarning sozligini tekshirish va vizual ko'rikdan o'tkazish
		Oddiy chilangarlik ishlarini amalga oshirish
		Texnologik qurilmalarga xizmat ko'rsatish va diagnostika qilish bo'yicha texnologik hujjatlarni yuritish

		Bilim:
		Qish mavsumida qurilma va uskunalarni to'xtatish va ishlatish xususiyatlari
		Ishga tushirishda texnologik jarayonning parametrlari va ularni tartibga solish qoidalari
		Ishchi va zaxira uskunalarni, quvurlarni, berkitish armaturalarini, shamollatish va nazorat- o'lchash asboblarni tekshirish qoidalari
		Uskunani ishga tushirishga tayyorlash tartibi
		Ish joyi uchun texnologik sxemalar
		Texnologik uskunalarni ishga tushirish va to'xtatish qoidalari va ketma-ketligi, uskunani zaxiraga qo'yish, ta'mirdan qabul qilish tartibi
		Texnologik uskunaning tuzilishi, ishlash prinsipi va texnik xususiyatlari
		Ish joyi bo'yicha kerakli texnologik hujjatlarga ma'lumotlarni kiritish qoidalari
		Texnologik uskunalarni ishga tushirish va to'xtatish qoidalarini ketma-ketligi, uskunani zaxiraga qo'yish, ta'mirdan qabul qilish tartibi
		Xizmat ko'rsatiladigan qurilmalarning tuzilishi, ishlash prinsipi va ekspluatatsiya qoidalari
		Chilangarlik ishi asoslari
		Baxtsiz hodisalar yuz berganda birinchi yordam ko'rsatish bo'yicha ko'rsatmalar
		Yong'in xavfsizligi qoidalari
	A2.03.3- Texnologik jarayonni yuritish doirasida smena qabul qilish va topshirish	Mehnat harakatlari:
		1. Asosiy va yordamchi qurilmalar holati, texnologik jarayon borishi, rejimdan og'ishlar va nosozliklar haqida smena qabul qiluvchi apparatchiga smena topshirish paytida axborot berish
		2. Texnologik jarayon borishining o'ziga xosligi va texnologik qurilmalarni avvalgi smenada ishlashi haqida axborotlarni olish va tahlil qilish
		3. Smena boshlig'iga qurilmalar ishlashida aniqlangan nosozliklar haqida axborot berish va smena boshlig'idan operativ topshiriqlar olish
		4. Ish joyi bo'yicha texnologik hujjatlarda yozuv bilan smena qabul qilish/topshirishni tasdiqlash
		Ko'nikmalar:
		Texnologik uskunalarning ishlashini tekshirish
		Ta'mirlash ishlarini bajarishda ishtirok etish
		Avariya himoya qilish, signalizatsiya tizimlari va avariya qarshi blokirovkalarining to'g'ri ishlashini nazorat qilish
		Texnologik uskunalarning va kommunikatsiyalarga xizmat ko'rsatish

		Texnologik hujjatlarga ish joyi haqidagi barcha kerakli ma'lumotlarni kiritish
		Texnologik operatsiyalarni bajarishda xavfsiz ish usullarini qo'llash
		Aylanib chiqishlar jarayonida qurilmalarning sozligini tekshirish va vizual ko'rikdan o'tkazish
		Oddiy chilangarlik ishlarini amalga oshirish
		Texnologik qurilmalarga xizmat ko'rsatish va diagnostika qilish bo'yicha texnologik hujjatlarni yuritish
		Texnologik rejim me'yorlaridan og'ishlar va asosiy va yordamchi qurilmalar ishlashida nosozliklar mavjudligini, hamda texnologik rejim me'yorlaridan og'ishlarni yuzaga keltirgan sabablarni aniqlash va bartaraf qilishni nazorat qilish
		Nazorat o'lchov asboblari va avtomatikasi, avariyaqa qarshi blokirovka va signalizatsiya holatini nazorat qilish
		Texnologik qurilmalar holatini nazorat qilish
		Ish joyini smena qabul qilish va topshirishga tayyorlashni amalga oshirish
		Bilimlar:
		Qish mavsumida qurilma va uskunalarni to'xtatish va ishlatish xususiyatlari
		Ishchi va zaxira uskunalarini, quvurlarni, berkitish armaturalarini, shamollatish va nazorat- o'lchash asboblarini tekshirish qoidalari
		Uskunani ishga tushirishga tayyorlash tartibi
		Ish joyi uchun texnologik sxemalar
		Texnologik uskunalarini ishga tushirish va to'xtatish qoidalari va ketma-ketligi, uskunani zaxiraga qo'yish, ta'mirdan qabul qilish tartibi
		Ish joyi bo'yicha kerakli texnologik hujjatlarga ma'lumotlarni kiritish qoidalari
		Texnologik uskunalarini ishga tushirish va to'xtatish qoidalarini ketma-ketligi, uskunani zaxiraga qo'yish, ta'mirdan qabul qilish tartibi
		Xizmat ko'rsatiladigan qurilmalarning tuzilishi, ishlash prinsipi va ekspluatatsiya qoidalari
		Chilangarlik ishi asoslari
		Baxtsiz hodisalar yuz berganda birinchi yordam ko'rsatish bo'yicha ko'rsatmalar
		Yong'in xavfsizligi qoidalari
		Smena qabul qilish/topshirish tartibi
		Texnologik qurilmalar va neytralizatsiya texnologik jarayonining nazorat qilinadigan parametrlari
		Texnologik rejim me'yorlari
		Birlamchi yong'in o'chirish vositalari, kollektiv himoya vositalari va so'rib olish havo berish ventilyatsiya sxemalarini ishlatish bo'yicha yo'riqnomalar va qoidalar

	Mas'uliyat va mustaqillik	1. Avariya holatlari va nosozliklarni aniqlash
		2. Me'yoriy texnik hujjatlar talablariga rioya qilish
A3.3- Murakkab neytralizatsiya texnologik jarayonlarini hamda kislotalarni, har xil eritmalarni va boshqa mahsulotlarni ishqor, ammiak va boshqa neytrallovchi neytrallash vositalari bilan neytrallash oddiy texnologik jarayonlarini yuritish	A3.01.3- Neytrallash texnologik jarayonini yuritish	3. Ishchilarning xavfsizligini ta'minlash va xavfsizlik choralari ko'rish
		4. Ta'mirlash ishlarini samarali tashkil qilish
		Mehnat harakatlari:
		1. Neytrallash texnologik jarayonini texnologik rejim me'yorlariga muvofiq yuritish
		2. Ish joyi bo'yicha yo'riqnomalar talablariga rioya qilish, texnologik sxemani o'qish
		3. Jarayonlarning muttanosibligini aniqlash uchun nazorat-o'lchov asboblari ko'rsatkichlaridan foydalanish
		4. Texnologik jarayon xavfsizligini ta'minlash
		5. Kuzatuv va tahlil natijalarini smena raportiga qayd etish
		Ko'nikmalar:
		Nazorat natijalarini baholash va registratsiya qilish
		Nazorat qilinadigan qismlarni sinash bo'yicha xulosalarni qayd etish
		Tahlil va kuzatuvlar natijalariga ko'ra kommunikatsiyalarni texnologik sxemalarga binoan ishlashini ta'minlash
		Texnologik jarayonni belgilangan me'yoriy ko'rsatkichlar bo'yicha yuritish
		Qurilmalarning ishlash holatini asboblari ko'rsatkichlariga asosan aniqlash
		Bilimlar:
		Texnologik rejim me'yorlari
		Nazorat natijalarini baholash
		Tahlillar uchun namuna olish qoidalari
		Tahlillar o'tkazish va hisoblash uslublari
		Kuzatuv va tahlillar natijalari bo'yicha ko'rsatkichlarni to'g'irlash
		Smena raportini to'ldirish qoidalari
		Texnologik rejimni ta'minlaydigan uskunalar va nazorat o'lchov asboblari ishlashidagi nosozliklarni bartaraf etish usullari
	A3.02.3- Neytrallash texnologik jarayonini reja asosida to'xtatish	Mehnat harakatlari:
		1. Smena boshlig'i farmoyishi bo'yicha texnologik jarayonni ishchi yo'riqnomalarga binoan to'xtatish
		2. To'xtatilgan qurilmalarni ishchi muhitdan bo'shatish
		3. Qurilmalardagi bosimni tashlash, yuvish, azot bilan puflash
		4. To'xtatilgan qurilmalarni ishga yaroqliligini saqlab qolishni ta'minlash bo'yicha choralari ko'rish
		5. To'xtatish jarayonida aniqlangan nosozliklar haqida smena boshlig'iga axborot berish va ularni bartaraf qilish choralari ko'rish

		Ko'nikmalar:
		Nazorat natijalarini baholash va registratsiya qilish
		Nazorat qilinadigan qismlarni sinash bo'yicha xulosalarni qayd etish
		Tahlil va kuzatuvlar natijalariga ko'ra kommunikatsiyalarni texnologik sxemalarga binoan ishlashini ta'minlash
		Texnologik jarayonni belgilangan me'yoriy ko'rsatkichlar bo'yicha yuritish
		Qurilmalarning ishlash holatini asboblarni ko'rsatkichlariga asosan aniqlash
		Texnologik qurilmalarni to'xtatganda texnologik jarayon parametrlarini ish joyi bo'yicha yo'riqnomalarga binoan nazorat qilish
		Yo'riqnomalarga binoan texnologik qurilmalarni ketma-ket to'xtatish
		Texnologik jarayonni to'xtatish haqida hisobot hujjatlariga qaydlar kiritish
		To'xtatilgan asosiy va yordamchi qurilmalar holatini baholash
		Bilimlar:
		Nazorat natijalarini baholash
		Smena raportini to'ldirish qoidalarini
		Texnologik rejimni ta'minlaydigan uskunalar va nazorat o'lchov asboblari ishlashidagi nosozliklarni bartaraf etish usullari
		Ishchi yo'riqnomalarga binoan qish paytida qurilma va uskunalardan foydalanish va to'xtatishning o'ziga xosliklari
A3.03.3- Neytrallash texnologik jarayonini avariya holatida to'xtatish		Mehnat harakatlari:
		1. Smena boshlig'iga neytralizatsiya texnologik jarayonida avariya holati yuzaga kelganligi haqida va o'z harakatlari haqida axborot berish
		2. Berkitish armaturalarining ishlab ketishi to'g'riligi tekshirish va zaruriyat bo'lganda ular kerakli holatga qo'lda o'tkazish
		3. Avariya holatiga yo'l qo'ymaslik bo'yicha choralarni ko'rish
		4. Ishchi yo'riqnoma va avariya holatida to'xtatish bo'yicha yo'riqnomaga binoan qurilmalarni o'chirishni amalga oshirish
		5. Qurilmalarni ishdan chiqishiga yo'l qo'ymaslik uchun birlamchi texnologik operatsiyalarni bajarish
		Ko'nikmalar:
		Texnologik jarayonni belgilangan me'yoriy ko'rsatkichlar bo'yicha yuritish

		Qurilmalarning ishlash holatini asboblari ko'rsatkichlariga asosan aniqlash
		Texnologik qurilmalarni to'xtatganda texnologik jarayon parametrlarini ish joyi bo'yicha yo'riqnomalarga binoan nazorat qilish
		Texnologik jarayonni to'xtatish haqida hisobot hujjatlariga qaydlar kiritish
		To'xtatilgan asosiy va yordamchi qurilmalar holatini baholash
		Neytralizatsiya texnologik jarayonida avariyaqa qarshi blokirovkalar ishlab ketganda qurilmalarni to'xtatishni amalga oshirish
		Avariya holatida to'xtatishni talab etuvchi avariya holatini yuzaga kelish sababini aniqlash va avariya holati avj olib ketishiga yo'l qo'yimaslik bo'yicha choralar qabul qilish
		Texnologik qurilmalarni ishdan chiqishini oldini olish uchun birlamchi texnologik operatsiyalarni amalga oshirish
		Bilimlar:
		Texnologik rejim me'yori
		Smena raportini to'ldirish qoidalari
		Texnologik rejimni ta'minlaydigan uskunarlar va nazorat o'lchov asboblari ishlashidagi nosozliklarni bartaraf etish usullari
		Ishchi yo'riqnomalarga binoan qish paytida qurilma va uskunalaridan foydalanish va to'xtatishning o'ziga xosliklari
		Texnologik qurilmalarni to'xtatish yondosh jarayonlar borishiga ta'siri
		Asosiy va yordamchi texnologik qurilmalarni to'xtatish ketma-ketligi
		Neytralizatsiya texnologik jarayoni reglamentida yozilgan avariya holatlarini kelib chiqish asosiy sabablari va ularni kelib chiqishiga yo'l qo'yimaslik va bartaraf etish bo'yicha choralar ko'rish
		Qurilmalarni to'xtatish, avariyaning avj olishiga yo'l qo'yimaslik bo'yicha choralar ko'rish
		Neytralizatsiya texnologik jarayonining avariyaning bartaraf etish bo'yicha choralar rejasi
		Qurilmalarni to'xtatish ketma-ketligi, qurilmalarni avariya holatida texnologik jarayon parametrlarini rostlash qoidasi
		Mehnat muhofazasi, sanoat xavfsizligi bo'yicha me'yoriy texnik hujjatlar talablari
	A3.04.3- Texnologik jarayonni yuritish doirasida	Mehnat harakatlari:
		Texnologik qurilmalarning ishlashini nazorat qilish jarayonida texnologik hujjatlarni yuritish
		Texnologik qurilmalar ishlashini nazorat o'lchov asboblari va avtomatikasi ko'rsatkichlariga binoan nazorat qilish

	texnologik uskunalar ishlashini nazorat qilish	Texnologik qurilmalar ishlashida nuqsonlarni aniqlash va ularni bartaraf qilish choralari ko'rish
		Texnologik qurilmalar, berkitish armaturalari, kommunikatsiyalar va nazorat-o'lchov asboblari texnik xizmat ko'rsatish
		Ko'nikmalar:
		Nazorat natijalarini baholash va registratsiya qilish
		Nazorat qilinadigan qismlarni sinash bo'yicha xulosalarni qayd etish
		Tahlil va kuzatuvlar natijalariga ko'ra kommunikatsiyalarni texnologik sxemalarga binoan ishlashini ta'minlash
		Texnologik jarayonni belgilangan me'yoriy ko'rsatkichlar bo'yicha yuritish
		Qurilmalarning ishlash holatini asboblari ko'rsatkichlariga asosan aniqlash
		Texnologik qurilmalarni to'xtatganda texnologik jarayon parametrlarini ish joyi bo'yicha yo'riqnomalarga binoan nazorat qilish
		Yo'riqnomalarga binoan texnologik qurilmalarni ketma-ket to'xtatish
		Texnologik jarayonni to'xtatish haqida hisobot hujjatlariga qaydlar kiritish
		To'xtatilgan asosiy va yordamchi qurilmalar holatini baholash
		Neytralizatsiya texnologik jarayonida avariya qarshi blokirovkalar ishlab ketganda qurilmalarni to'xtatishni amalga oshirish
		Avariya holatida to'xtatishni talab etuvchi avariya holatini yuzaga kelish sababini aniqlash va avariya holati avj olib ketishiga yo'l qo'ymaslik bo'yicha choralar qabul qilish
		Texnologik qurilmalarni ishdan chiqishini oldini olish uchun birlamchi texnologik operatsiyalarni amalga oshirish
		Nazorat-o'lchov asboblari va avtomatikasi ko'rsatkichlari bo'yicha qurilmalar holatini diagnostika qilish
		Qurilmalar, texnologik quvurlar, berkitish armaturalari holatini organoleptik nazorat qilish
		Bilimlar:
		Texnologik rejim me'yorlari
		Nazorat natijalarini baholash
		Tahlillar uchun namuna olish qoidalari
		Tahlillar o'tkazish va hisoblash uslublari
		Kuzatuv va tahlillar natijalari bo'yicha ko'rsatkichlarni to'g'irlash
		Texnologik rejimni ta'minlaydigan uskunalar va nazorat o'lchov asboblari ishlashidagi nosozliklarni bartaraf etish usullari

		Ishchi yo'riqnomalarga binoan qish paytida qurilma va uskunalaridan foydalanish va to'xtatishning o'ziga xosliklari
		Texnologik qurilmalarni to'xtatish yondosh jarayonlar borishiga ta'siri
		Asosiy va yordamchi texnologik qurilmalarni to'xtatish ketma-ketligi
		Neytralizatsiya texnologik jarayoni reglamentida yozilgan avariya holatlarini kelib chiqish asosiy sabablari va ularni kelib chiqishiga yo'l qo'ymaslik va bartaraf etish bo'yicha choralar ko'rish
		Qurilmalarni to'xtatish, avariyaning avj olishiga yo'l qo'ymaslik bo'yicha choralar ko'rish
		Neytralizatsiya texnologik jarayonining avariyaning bartaraf etish bo'yicha choralar rejasi
		Qurilmalarni to'xtatish ketma-ketligi, qurilmalarni avariya holatida texnologik jarayon parametrlarini rostlash qoidasi
		Mehnat muhofazasi, sanoat xavfsizligi bo'yicha me'yoriy texnik hujjatlar talablari
		Aylanib chiqiladigan har bir ish joyiga kiradigan qurilmalar va nazorat qilinadigan parametrlar ro'yxati
		Asosiy va yordamchi qurilmalar, quvurlar va berkitish armaturalari, nazorat o'lchov asboblari va avtomatikasi, signalizatsiya va avariya qarshi blokirovkalar sxemalari tuzilishi, ishlash prinsipi va joylashgan joyi
		Qurilmalar ishlashida asosiy nosozliklar, ularning bo'lishi mumkin bo'lgan sabablari va bartaraf qilish usullari
	Mas'uliyat va mustaqillik	1. Ishning texnik va xavfsizlik talablariga muvofiqligini ta'minlash 2. Ta'mirlash ishlarini o'z vaqtida va sifatli amalga oshirilishini nazorat qilish
Texnik va/yoki texnologik talab		Mobil va statsionar aloqa vositalaridan foydalanish; Texnologik sxemani o'qishni bilish; Ta'mirlash ishlari uchun zarur bo'lgan asbob-uskunalar va materiallardan foydalanish; Baland ovozli va ratsiya aloqa vositasidan foydalanish.

Kasbning nomi:	Ammiakli selitra ishlab chiqarish apparatchisi
Mashg'ulot nomining kodi:	81316
TMR bo'yicha malaka darajasi:	4
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Tavsiya etiladi
Ish staji (amaliy tajriba)ga qo'yilgan talablar:	Talab etilmaydi
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	18 yoshga to'lgan bo'lishi; erkak (ayol); O'zbekiston Respublikasi qonunchiligida belgilangan tartibda majburiy dastlabki ishga tushganda va davriy tibbiy ko'rikdan o'tish;

	mehnat muhofazasi talablari bo'yicha o'qitilishi va bilimi tekshiruvdan o'tishi; o'rnatilgan tartibda sanoat va yong'in xavfsizligi bo'yicha tayyorlanish va bilimlar tekshiruvdan o'tishi; Ish joyida stajirovkadan o'tish va mustaqil ishlashga ruxsat berilishi; favqulodda va stressli vaziyatlarda o'zini qo'lga olish va xotirjamlikni saqlash; rahbarlariga o'z vaqtida va to'g'ri ma'lumotlarni taqdim etish; o'z bilimi, tajribasi va vakolati doirasida qarorlar qabul qilish; belgilangan vazifalarni ish vaqtidan unumli va oqilona foydalangan holda bajarish; mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi, atrof-muhitni muhofaza qilish, sanitariya-gigiyena, yong'in va elektr xavfsizligi qoidalariga rioya qilish; ish joyini toza va tartibli saqlash; o'z tajribasini hamkasblari bilan bo'lishish; jamo bilan ishlash; o'z vazifalariga bog'liq yangilik va innovatsiyalarni kuzatib borish, o'zlashtirish va joriy qilish; tezkorlik bilan qaror qabul qilish; yo'riqnomalar va ko'rsatmalarga qat'iy rioya qilish; javobgarlikni his qilish; xavfli vaziyatlarda tegishli shaxslarga xabar berish.	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	o'rta professional ta'lim;	
	umumiy o'rta (o'rta maxsus) ta'lim yoki boshlang'ich professional ta'lim;	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	-	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	5-6 razryadli ammiakli selitra ishlab chiqarish apparatchisi	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	3	Masofadan turib boshqarish pulti operatori
	3	Apparatchi neytrallovchi
	3	Absorbsiya apparatchisi
Mehnat funksiyalarining tavsifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifalari	
B1.4- Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik jarayonini yuritish	B1.01.4- Texnologik qurilmalarni ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Texnologik qurilmalarni ishga tushirishga tayyorlash bo'yicha operatsiyalarni ish joyi hujjatlariga binoan xavfsiz bajarish
		2. Asosiy va yordamchi qurilmalar, kommunikatsiyalar, shaxsiy himoya va jamoaviy himoya vositalari sozligi, ishga yaroqliligi va holatini tekshirish

	jarayonini ishga tushirishga tayyorlash va ishga tushirish	3. Texnologik qurilmalarni ishga tushirishga tayyorlash jarayonida aniqlangan nosozliklar haqida smena boshlig'ini xabardor qilish va smena boshlig'ining ko'rsatmalariga binoan nosozliklarni bartaraf etish choralari ko'rish
		4. Elektr qurilmalar va ularning yerga ulagichlari sozligini, elektrozadvijkalarni, nasoslarni, ventilyatorlarni yoqish sxemalariga navbatchi xodimni (elektromonter) jalb qilgan holda kuchlanish berish
		5. Ta'mirdan chiqargandan keyin texnologik qurilmalarni tayyorlash (ishlatib sinab ko'rish, bosim ostida sinash)
		6. Ishchi yo'riqnomasi talablarga binoan xom ashyo va energoresurslarni ishga qabul qilish va energoresurslarning qabul qilinishini nazorat qilish
		7. Ishchi yo'riqnomaga binoan harakatlarni bajarish, texnologik qurilmalarni ketma-ket ishga tushirishni amalga oshirish. Ishga tushirilgan texnologik qurilmalarni ishlashini nazorat qilish
		Ko'nikmalar:
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik jarayonni ishga tushirishda texnologik jarayon borishini kuzatish
		Xom ashyo, yordamchi materiallar va energoresurslar sarfini nazorat qilish
		Ishlab chiqarish yo'riqnomasi talablariga binoan muhitdan tahlillar qilish uchun namuna olish
		Texnologik rejim me'yorlaridan og'ishlar sabablarini bartaraf etish va ogohlantirish
		O't o'chirish vositalarini qo'llash
		Ishlab chiqarishda shikastlanishlarga birinchi yordam ko'rsatish
		Berkitish, rostlash va saqlash armaturalaridan taalluqli armaturalarning pasportlariga muvofiq foydalanish
		Avariya qarshi himoya, signalizatsiya va avariya qarshi blokirovka sistemalarining to'g'ri ishlashi va ishga yaroqliligini ammiakli selitra ishlab chiqarish apparatchisining avtomatlashtirilgan ish joyidan tekshirishni amalga oshirish
		Bilimlar:
		Ammiakli selitra (nitrat ammoniy) ishlab chiqarish texnologik sxemasi
		Iqlimiy omillar ta'siri vaqtida ammiakli selitra ishlab chiqarish qurilmalari va jihozlarini ishga tushirish, to'xtatish va ekspluatatsiya qilishning o'ziga xosligi
		Avariya qarshi himoya, signalizatsiya sistemalarining va avariya qarshi blokirovka sistemalarining to'g'ri ishlashi va ishga layoqatliligini tekshirish tartibi
		Texnologik jarayon parametrlari va ishga tushirishda parametrlarni rostlash qoidalari
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish sexining avariylarni bartaraf etish choralari bo'yicha rejasi

		Texnologik qurilmalarni ishga tushirish ketma-ketligi va ekspluatatsiya qoidalari
		Apparatchi ish joyi bo'yicha yo'riqnomalarni talablari
		Asosiy va yordamchi qurilmalar, quvurlar, berkitish rostlash va saqlash armaturalari, nazorat o'lchov asboblari va avtomatikasi, signalizatsiya va avariya qarshi blokirovkalar sxemasi joylashgan joyi, ishlash prinsipi va tuzilishi
		Birlashmaning bo'linmalari bilan o'zaro bog'liqlik bo'yicha yo'riqnomalar talablari
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik hujjatlariga binoan texnologik jarayon yuklamasini oshirish tartibi
		Ijrochi mexanizmlarni ishlashini tekshirish tartibi
		Yong'in xavfsizligi qoidalari
		Ishlab chiqarishda sodir bo'lgan baxtsiz hodisalarda birinchi yordam ko'rsatish yo'riqnomasi
		B1.02.4- Qurilmalari ekspluatatsiya qilishni nazorat qilishni amalga oshirish va jarayonning ko'rsatkichlarini qayd etish
	1. Texnologik qurilmalar va o'lchov asboblari holatini kuzatish	
	2. Texnologik qurilmalar va nazorat-o'lchov asboblari ekspluatatsiya qilishda xavfsizlik texnikasi talablariga rioya qilish	
	Ko'nikmalar:	
	Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik jarayonni ishga tushirishda texnologik jarayon borishini kuzatish	
	Xom ashyo, yordamchi materiallar va energoresurslar sarfini nazorat qilish	
	Ishlab chiqarish yo'riqnomasi talablariga binoan muhitdan tahlillar qilish uchun namuna olish	
	Texnologik rejim me'yorlaridan og'ishlar sabablarini bartaraf etish va ogohlantirish	
	O't o'chirish vositalarini qo'llash	
	Ishlab chiqarishda shikastlanishlarga birinchi yordam ko'rsatish	
	Berkitish, rostlash va saqlash armaturalaridan taalluqli armaturalarning pasportlariga muvofiq foydalanish	
	Avariya qarshi himoya, signalizatsiya va avariya qarshi blokirovka sistemalarining to'g'ri ishlashi va ishga yaroqliligini ammiakli selitra ishlab chiqarish apparatchisining avtomatlashtirilgan ish joyidan tekshirishni amalga oshirish	
	Xizmat ko'rsatiladigan qurilmalarni ta'mirga tayyorlashni amalga oshirish	
	Smena raportiga jarayon ko'rsatkichlarini qayd qilish	
	Xom-ashyolarni qabul qilish va tayyorlash	
	Qurilmalarga xizmat ko'rsatish va nazorat-o'lchov asboblari ishlash holatini nazorat qilish	
	Qurilmalar va kommunikatsiyalar ishlashidagi nosozliklarni o'z vaqtida aniqlash va ularni bartaraf qilish	
	Qurilmalar va kommunikatsiyalar ishlashidagi nosozliklarni oldini olish	

		Bilimlar:
		Ammiakli selitra (nitrat ammoniy) ishlab chiqarish texnologik sxemasi
		Iqlimiy omillar ta'siri vaqtida ammiakli selitra ishlab chiqarish qurilmalari va jihozlarini ishga tushirish, to'xtatish va ekspluatatsiya qilishning o'ziga xosligi
		Avariya qarshi himoya, signalizatsiya sistemalarining va avariya qarshi blokirovka sistemalarining to'g'ri ishlashi va ishga layoqatliligini tekshirish tartibi
		Texnologik jarayon parametrlari va ishga tushirishda parametrlarni rostlash qoidalari
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish sexining avariylarni bartaraf etish choralari bo'yicha rejasi
		Texnologik qurilmalarni ishga tushirish ketma-ketligi va ekspluatatsiya qoidalari
		Apparatchi ish joyi bo'yicha yo'riqnomalarni talablari
		Asosiy va yordamchi qurilmalar, quvurlar, berkitish rostlash va saqlash armaturalari, nazorat o'lchov asboblari va avtomatikasi, signalizatsiya va avariya qarshi blokirovkalar sxemasi joylashgan joyi, ishlash prinsipi va tuzilishlar
		Birlashmaning bo'linmalari bilan o'zaro bog'liqlik bo'yicha yo'riqnomalar talablari
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik hujjatlariga binoan texnologik jarayon yuklamasini oshirish tartibi
		Ijrochi mexanizmlarni ishlashini tekshirish tartibi
		Yong'in xavfsizligi qoidalari
		Ishlab chiqarishda sodir bo'lgan baxtsiz hodisalarda birinchi yordam ko'rsatish yo'riqnomasi
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik rejim me'yorlari va ularni rostlash qoidalari
		Qo'llaniladigan xom-ashyo va tayyor mahsulotlar sifatiga davlat standartlari va texnik shartlari
		Xom-ashyo va tayyor mahsulotlardan namunalar olish qoidalari
		Tahlillar olib borish uslublari
		Texnologik qurilmalar va nazorat-o'lchov asboblari xavfsiz ekspluatatsiya qilish talablari
		Qo'llaniladigan nazorat-o'lchov asboblari, avtomatika vositalaridan foydalanish qoidalari
	B1.03.4- Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik jarayonini reja asosida to'xtatish	Mehnat harakatlari:
		1. Smena xodimi va zaruriyat bo'lsa yondosh sexlar xodimi bilan texnologik jarayonni kutilayotgan to'xtatilishi haqida kelishish
		2. To'xtatilgan qurilmalarni ishga yaroqliligini saqlab qolishni ta'minlash bo'yicha choralar ko'rish
		3. Texnologik qurilmalar va texnologik jarayonni smena boshlig'ini ogohlantirgan holda ish joyi bo'yicha yo'riqnomaga binoan ketma-ket to'xtatish

		4. To'xtatish jarayonida aniqlangan nosozliklar haqida smena boshlig'iga axborot berish va ularni bartaraf qilish choralari ko'rish
		5. Navbatchi xodim bilan kelishilgan holda qurilmalarni ta'mirga tayyorlash (texnologik sxemadan, elektr tarmog'idan uzish, tiqinlar qo'yish, puflash, yuvish, taalluqli plakatlarni osib qo'yish)
		Ko'nikmalar:
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik jarayonni ishga tushirishda texnologik jarayon borishini kuzatish
		Xom ashyo, yordamchi materiallar va energoresurslar sarfini nazorat qilish
		Ishlab chiqarish yo'riqnomasi talablariga binoan muhitdan tahlillar qilish uchun namuna olish
		Texnologik rejim me'yorlaridan og'ishlar sabablarini bartaraf etish va ogohlantirish
		O't o'chirish vositalarini qo'llash
		Ishlab chiqarishda shikastlanishlarga birinchi yordam ko'rsatish
		Berkitish, rostlash va saqlash armaturalaridan taalluqli armaturalarning pasportlariga muvofiq foydalanish
		Avariya qarshi himoya, signalizatsiya va avariya qarshi blokirovka sistemalarining to'g'ri ishlashi va ishga yaroqliligini ammiakli selitra ishlab chiqarish apparatlarining avtomatlashtirilgan ish joyidan tekshirishni amalga oshirish
		Xizmat ko'rsatiladigan qurilmalarni ta'mirga tayyorlashni amalga oshirish
		Smena raportiga jarayon ko'rsatkichlarini qayd qilish
		Xom-ashyolarni qabul qilish va tayyorlash
		Qurilmalarga xizmat ko'rsatish va nazorat-o'lchov asboblari ishlash holatini nazorat qilish
		Qurilmalar va kommunikatsiyalar ishlashidagi nosozliklarni o'z vaqtida aniqlash va ularni bartaraf qilish
		Qurilmalar va kommunikatsiyalar ishlashidagi nosozliklarni oldini olish
		Texnologik qurilmalarni to'xtatganda texnologik jarayon parametrlarini ish joyi bo'yicha yo'riqnomalarga binoan nazorat qilish
		Texnologik jarayonni to'xtatish haqida hisobot hujjatlariga qaydlar kiritish
		Yo'riqnomalarga binoan texnologik qurilmalarni ketma-ket to'xtatish
		Bilimlar:
		Ammiakli selitra (nitrat ammoniy) ishlab chiqarish texnologik sxemasi
		Iqlimiy omillar ta'siri vaqtida ammiakli selitra ishlab chiqarish qurilmalari va jihozlarini ishga tushirish, to'xtatish va ekspluatatsiya qilishning o'ziga xosligi

		Avariya qarshi himoya, signalizatsiya sistemalarining va avariya qarshi blokirovka sistemalarining to'g'ri ishlashi va ishga layoqatliligini tekshirish tartibi
		Texnologik jarayon parametrlari va ishga tushirishda parametrlarni rostlash qoidalari
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish sexining avariylarni bartaraf etish choralari bo'yicha rejasi
		Texnologik qurilmalarni ishga tushirish ketma-ketligi va ekspluatatsiya qoidalari
		Apparatchi ish joyi bo'yicha yo'riqnomalarni talablari
		Asosiy va yordamchi qurilmalar, quvurlar, berkitish rostlash va saqlash armaturalari, nazorat o'lchov asboblari va avtomatikasi, signalizatsiya va avariya qarshi blokirovkalar sxemasi joylashgan joyi, ishlash prinsipi va tuzilishi
		Birlashmaning bo'linmalari bilan o'zaro bog'liqlik bo'yicha yo'riqnomalar talablari
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik hujjatlariga binoan texnologik jarayon yuklamasini oshirish tartibi
		Ijrochi mexanizmlarni ishlashini tekshirish tartibi
		Yong'in xavfsizligi qoidalari
		Ishlab chiqarishda sodir bo'lgan baxtsiz hodisalarda birinchi yordam ko'rsatish yo'riqnomasi
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik rejim me'yorlari va ularni rostlash qoidalari
		Qo'llaniladigan xom-ashyo va tayyor mahsulotlar sifatiga davlat standartlari va texnik shartlari
		Xom-ashyo va tayyor mahsulotlardan namunalar olish qoidalari
		Tahlillar olib borish uslublari
		Texnologik qurilmalar va nazorat-o'lchov asboblarini xavfsiz ekspluatatsiya qilish talablari
		Qo'llaniladigan nazorat-o'lchov asboblari, avtomatika vositalaridan foydalanish qoidalari
		Asosiy va yordamchi texnologik qurilmalarni to'xtatish ketma-ketligi, texnologik qurilmalarni to'xtatganda texnologik jarayon parametrlarini rostlash
		Asosiy va yordamchi qurilmalar, quvurlar va berkitish-rostlash armaturalari, nazorat-o'lchov asboblari va avtomatikasi tuzilishi, ishlash prinsiplari va joylashgan joyi
		Ishchi yo'riqnomalarga binoan Iqlimiy omillar ta'siri paytida qurilma va uskunalardan foydalanishning o'ziga xosliklari
		Ish joyi bo'yicha yo'riqnoma va mehnat muhofazasi bo'yicha yo'riqnomalar talablari
		Texnologik qurilmalarni to'xtatish yondosh jarayonlar borishiga ta'siri
	B1.04.4- Ammiakli selitra ishlab	Mehnat harakatlari:
		1. Texnologik jarayonni avariya holatida to'xtatish jarayoni doirasida texnologik hujjatlarni yuritish va qaydlar kiritish

	chiqarish texnologik jarayonini avariya holatida to'xtatish	2. Berkitish armaturalarining ishlab ketishi to'g'riligi tekshirish va zaruriyat bo'lganda ular kerakli holatga qo'lda o'tkazish
		3. Avariya holatini yuzaga kelish sabablarini aniqlash va avariya holatiga yo'l qo'ymaslik bo'yicha choralarni ko'rish
		4. Qurilmalarni ishdan chiqishiga yo'l qo'ymaslik uchun birlamchi texnologik operatsiyalarni o'tkazish
		5. Ammiakli selitra ishlab chiqarish sexining avariyaning kengayib ketishini oldini olish va bartaraf etish rejasiga binoan smena boshlig'i ko'rsatmalari bo'yicha avariyaning kengayib ketishiga yo'l qo'ymaslik va bartaraf etish
		6. Baxtsiz hodisada jabrlanuvchiga birinchi yordam ko'rsatish, shikastlanish, jabrlanuvchilar hayoti va sog'lig'iga xavfi bor bo'lgan xususiyatlarini aniqlash
		Ko'nikmalar:
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik jarayonni ishga tushirishda texnologik jarayon borishini kuzatish
		Xom ashyo, yordamchi materiallar va energoresurslar sarfini nazorat qilish
		Ishlab chiqarish yo'riqnomasi talablariga binoan muhitdan tahlillar qilish uchun namuna olish
		Texnologik rejim me'yorlaridan og'ishlar sabablarini bartaraf etish va ogohlantirish
		O't o'chirish vositalarini qo'llash
		Ishlab chiqarishda shikastlanishlarga birinchi yordam ko'rsatish
		Berkitish, rostlash va saqlash armaturalaridan taalluqli armaturalarning pasportlariga muvofiq foydalanish
		Avariya qarshi himoya, signalizatsiya va avariya qarshi blokirovka sistemalarining to'g'ri ishlashi va ishga yaroqliligini ammiakli selitra ishlab chiqarish apparatlarining avtomatlashtirilgan ish joyidan tekshirishni amalga oshirish
		Xizmat ko'rsatiladigan qurilmalarni ta'mirga tayyorlashni amalga oshirish
		Smena raportiga jarayon ko'rsatkichlarini qayd qilish
		Xom-ashyolarni qabul qilish va tayyorlash
		Qurilmalarga xizmat ko'rsatish va nazorat-o'lchov asboblari ishlatish holatini nazorat qilish
		Qurilmalar va kommunikatsiyalar ishlashidagi nosozliklarni o'z vaqtida aniqlash va ularni bartaraf qilish
		Qurilmalar va kommunikatsiyalar ishlashidagi nosozliklarni oldini olish
		Texnologik qurilmalarni to'xtatganda texnologik jarayon parametrlarini ish joyi bo'yicha yo'riqnomalarga binoan nazorat qilish
		Texnologik jarayonni to'xtatish haqida hisobot hujjatlariga qaydlar kiritish
		Yo'riqnomalarga binoan texnologik qurilmalarni ketma-ket to'xtatish

		Ammiakli selitra ishlab chiqarish sexining avariyaning kengayib ketishini oldini olish va bartaraf etish rejasiga binoan harakat qilish
		Avariya holatida to'xtatishni talab etuvchi avariya holatini yuzaga kelish sababini aniqlash va avariya holati avj olib ketishiga yo'l qo'yimaslik bo'yicha choralar qabul qilish
		Shaxsiy himoya vositalarini, birlamchi o't o'chirish vositalarini qo'llash
		Texnologik qurilmalarni ishdan chiqishini oldini olish uchun birlamchi texnologik operatsiyalarni amalga oshirish
		Bilimlar:
		Ammiakli selitra (nitrat ammoniy) ishlab chiqarish texnologik sxemasi
		Iqlimiy omillar ta'siri vaqtida ammiakli selitra ishlab chiqarish qurilmalari va jihozlari ishga tushirish, to'xtatish va ekspluatatsiya qilishning o'ziga xosligi
		Avariya qarshi himoya, signalizatsiya sistemalarining va avariya qarshi blokirovka sistemalarining to'g'ri ishlashi va ishga layoqatliligini tekshirish tartibi
		Texnologik jarayon parametrlari va ishga tushirishda parametrlarni rostlash qoidalari
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish sexining avariylarni bartaraf etish choralari bo'yicha reja
		Texnologik qurilmalarni ishga tushirish ketma-ketligi va ekspluatatsiya qoidalari
		Apparatchi ish joyi bo'yicha yo'riqnomalarni talablari
		Asosiy va yordamchi qurilmalar, quvurlar, berkitish rostlash va saqlash armaturalari, nazorat o'lchov asboblari va avtomatikasi, signalizatsiya va avariya qarshi blokirovkalar sxemasi joylashgan joyi, ishlash prinsipi va tuzilishi
		Birlashmaning bo'linmalari bilan o'zaro bog'liqlik bo'yicha yo'riqnomalar talablari
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik hujjatlariga binoan texnologik jarayon yuklamasini oshirish tartibi
		Ijrochi mexanizmlarni ishlashini tekshirish tartibi
		Yong'in xavfsizligi qoidalari
		Ishlab chiqarishda sodir bo'lgan baxtsiz hodisalarda birinchi yordam ko'rsatish yo'riqnomasi
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik rejim me'yorlari va ularni rostlash qoidalari
		Qo'llaniladigan xom-ashyo va tayyor mahsulotlar sifatiga davlat standartlari va texnik shartlari
		Xom-ashyo va tayyor mahsulotlardan namunalar olish qoidalari
		Tahlillar olib borish uslublari
		Texnologik qurilmalar va nazorat-o'lchov asboblari xavfsiz ekspluatatsiya qilish talablari
		Qo'llaniladigan nazorat-o'lchov asboblari, avtomatika vositalaridan foydalanish qoidalari

		Asosiy va yordamchi texnologik qurilmalarni to'xtatish ketma-ketligi, texnologik qurilmalarni to'xtatganda texnologik jarayon parametrlarini rostdlash
		Asosiy va yordamchi qurilmalar, quvurlar va berkitish-rostdlash armaturalari, nazorat-o'lchov asboblari va avtomatikasi tuzilishi, ishlash prinsiplari va joylashgan joyi
		Ishchi yo'riqnomalarga binoan Iqlimiy omillar ta'siri paytida qurilma va uskunalardan foydalanishning o'ziga xosliklari
		Ish joyi bo'yicha yo'riqnoma va mehnat muhofazasi bo'yicha yo'riqnomalar talablari
		Texnologik qurilmalarni to'xtatish yondosh jarayonlar borishiga ta'siri
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish sexining avariyaning bartaraf etish bo'yicha choralar rejasini
		Qurilmalarni to'xtatish ketma-ketligi, qurilmalarni avariya holatida texnologik jarayon parametrlarini rostdlash qoidasi
		Blokirovkalar sxemasi
		Yong'indan xabar bergich joylashishi va ishlash prinsipi
		Baxtsiz hodisalarda jabrlanuvchini transportirovka qilish qoidalari
	B1.05.4- Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik qurilmalariga xizmat ko'rsatish	Mehnat harakatlari:
		1. Texnologik qurilmalarga xizmat ko'rsatish va texnologik qurilmalarni diagnostika qilish bo'yicha texnologik hujjatlarni yuritish
		2. Berkitish, berkitish-rostdlash va uzib qo'yish armaturalari va qurilmalar holatini nazorat qilish
		3. O'z malakasi doirasida texnologik qurilmalar ishlashida aniqlangan defektlar (nuqsonlar)ni bartaraf qilish ishlarini olib borish
		4. Ta'mirlash ishlaridan so'ng qurilmalarni ishga tushirish va sinab ko'rish
		5. Texnologik qurilmalarni ishchi muhitdan bo'shatish, qurilmalarni xavfsiz holatga keltirish
		Ko'nikma :
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik jarayonni ishga tushirishda texnologik jarayon borishini kuzatish
		Xom ashyo, yordamchi materiallar va energoresurslar sarfini nazorat qilish
		Ishlab chiqarish yo'riqnomasi talablariga binoan muhitdan tahlillar qilish uchun namuna olish
		Texnologik rejim me'yorlaridan og'ishlar sabablarini bartaraf etish va ogohlantirish
		O't o'chirish vositalarini qo'llash
		Ishlab chiqarishda shikastlanishlarga birinchi yordam ko'rsatish
		Berkitish, rostdlash va saqlash armaturalaridan taalluqli armaturalarning pasportlariga muvofiq foydalanish
		Avariya qarshi himoya, signalizatsiya va avariya qarshi blokirovka sistemalarining to'g'ri ishlashi va ishga yaroqliligini

		ammiakli selitra ishlab chiqarish apparatchisining avtomatlashtirilgan ish joyidan tekshirishni amalga oshirish
		Xizmat ko'rsatiladigan qurilmalarni ta'mirga tayyorlashni amalga oshirish
		Smena raportiga jarayon ko'rsatkichlarini qayd qilish
		Xom-ashyolarni qabul qilish va tayyorlash
		Qurilmalarga xizmat ko'rsatish va nazorat-o'lchov asboblari ishlatish holatini nazorat qilish
		Qurilmalar va kommunikatsiyalar ishlashidagi nosozliklarni o'z vaqtida aniqlash va ularni bartaraf qilish
		Qurilmalar va kommunikatsiyalar ishlashidagi nosozliklarni oldini olish
		Texnologik qurilmalarni to'xtatganda texnologik jarayon parametrlarini ish joyi bo'yicha yo'riqnomalarga binoan nazorat qilish
		Texnologik jarayonni to'xtatish haqida hisobot hujjatlariga qaydlar kiritish
		Yo'riqnomalarga binoan texnologik qurilmalarni ketma-ket to'xtatish
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish sexining avariyaning kengayib ketishini oldini olish va bartaraf etish rejasiga binoan harakat qilish
		Avariya holatida to'xtatishni talab etuvchi avariya holatini yuzaga kelish sababini aniqlash va avariya holati avj olib ketishiga yo'l qo'ymaslik bo'yicha choralar qabul qilish
		Shaxsiy himoya vositalarini, birlamchi o't o'chirish vositalarini qo'llash
		Texnologik qurilmalarni ishdan chiqishini oldini olish uchun birlamchi texnologik operatsiyalarni amalga oshirish
		Aylanib chiqish jarayonida qurilmalarning sozligini tekshirish va ko'z bilan ko'rib chiqish
		Oddiy chilangarlik ishlarini bajarish
		Qurilmalar holatini va uning ishga tayyorligini baholash
		Ta'mirlashda o'zaro bog'liq qurilmalarning ishchi parametrlarini nazorat qilish
		Texnologik qurilmalarning uskunalari, apparatlari, quvur armaturalarini ta'mirlashga tayyorlash
		Saqlash, berkitish, rostlash va uzib qo'yish armaturalari, nazorat o'lchov asboblari va qurilmalar holatini nazorat qilish
		Ishlab turgan qurilmadan zaxiradagisiga o'tishni bajarish
		Bilimlar:
		Ammiakli selitra (nitrat ammoniy) ishlab chiqarish texnologik sxemasi
		Iqlimiy omillar ta'siri vaqtida ammiakli selitra ishlab chiqarish qurilmalari va jihozlarini ishga tushirish, to'xtatish va ekspluatatsiya qilishning o'ziga xosligi

		Avariyaqarshi himoya, signalizatsiya sistemalarining va avariyaqarshi blokirovka sistemalarining to'g'ri ishlashi va ishga layoqatliligini tekshirish tartibi
		Texnologik jarayon parametrlari va ishga tushirishda parametrlarni rostlash qoidalari
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish sexining avariyaqarshi bartaraf etish choralari bo'yicha rejasi
		Texnologik qurilmalarni ishga tushirish ketma-ketligi va ekspluatatsiya qoidalari
		Apparatchi ish joyi bo'yicha yo'riqnomalarni talablari
		Asosiy va yordamchi qurilmalar, quvurlar, berkitish rostlash va saqlash armaturalari, nazorat o'lchov asboblari va avtomatikasi, signalizatsiya va avariyaqarshi blokirovkalar sxemasi joylashgan joyi, ishlash prinsipi va tuzilishi
		Birlashmaning bo'linmalari bilan o'zaro bog'liqlik bo'yicha yo'riqnomalar talablari
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik hujjatlariga binoan texnologik jarayon yuklamasini oshirish tartibi
		Ijrochi mexanizmlarni ishlashini tekshirish tartibi
		Yong'in xavfsizligi qoidalari
		Ishlab chiqarishda sodir bo'lgan baxtsiz hodisalarda birinchi yordam ko'rsatish yo'riqnomasi
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik rejim me'yorlari va ularni rostlash qoidalari
		Qo'llaniladigan xom-ashyo va tayyor mahsulotlar sifatiga davlat standartlari va texnik shartlari
		Xom-ashyo va tayyor mahsulotlardan namunalar olish qoidalari
		Tahlillar olib borish uslublari
		Texnologik qurilmalar va nazorat-o'lchov asboblarini xavfsiz ekspluatatsiya qilish talablari
		Qo'llaniladigan nazorat-o'lchov asboblari, avtomatika vositalaridan foydalanish qoidalari
		Asosiy va yordamchi texnologik qurilmalarni to'xtatish ketma-ketligi, texnologik qurilmalarni to'xtatganda texnologik jarayon parametrlarini rostlash
		Asosiy va yordamchi qurilmalar, quvurlar va berkitish-rostlash armaturalari, nazorat-o'lchov asboblari va avtomatikasi tuzilishi, ishlash prinsiplari va joylashgan joyi
		Ishchi yo'riqnomalarga binoan Iqlimiy omillar ta'siri paytida qurilma va uskunalardan foydalanishning o'ziga xosliklari
		Ish joyi bo'yicha yo'riqnoma va mehnat muhofazasi bo'yicha yo'riqnomalar talablari
		Texnologik qurilmalarni to'xtatish yondosh jarayonlar borishiga ta'siri
		Ish joyini avariyaqarshi bartaraf etish bo'yicha rejasi
		Qurilmalarni to'xtatish ketma-ketligi, qurilmalarni avariya holatida texnologik jarayon parametrlarini rostlash qoidasi
		Blokirovkalar sxemasi

		Yongʻindan xabar beruvchi qurilmalarning ishlash prinsipi
		Baxtsiz hodisalarda jabrlanganga yordam berish qoidalari
		Qurilmalar kompanovkasi, bajariladigan ishlar maydonining texnologik sxemasi
		Texnologik qurilmalar, kommunikatsiyalar, nazorat oʻlchov asboblari va avtomatikasi ishlash prinsipi va tuzilishi
		Qurilmalarning alohida qismlarini ishga tushirish ketma-ketligi
		Xizmat koʻrsatilayotgan qurilmalar va avariya qarshi himoya tizimi ekspluatatsiya qoidalari, ishlash prinsiplari, tuzilishi, vazifasi
		Chilangarlik ishi asoslari
		Qurilmalarni taʼmirga tayyorlash, taʼmirga topshirish, taʼmirdan qabul qilish qoidalari
		Tiqin, zichlagich va tiqiladigan narsalar turlari, vazifasi va ishlatilish usullari
		Masʼuliyat va mustaqillik
2. Texnologik qurilmalarning ishlashini nazorat qilish, ularning texnik holatini tekshirish		
3. Ish joyini yonuvchan moddalardan chegaralash maqsadida toza tutish		
4. Nosoz instrumentlar, asboblari, qurilmalardan foydalanishga yoʻl qoʻymaslik		
B2.4- Yiliga umumiy 500 ming tonna ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik jarayonini yuritish	B2.01.4- Tahlillar natijalari boʻyicha va nazorat oʻlchov asboblari, avtomatika vositalari yordamida ishlab chiqarishning barcha bosqichlarida texnologik rejim koʻrsatkichlari ni nazorat qilish va rostlash	Mehnat harakatlari:
		1. Texnologik jarayon koʻrsatkichlarini nazorat-oʻlchov asboblari va avtomatikasi yordamida nazorat qilish
		2. Ishchi muhitdan va xom-ashyolar namunalar olish
		3. Tahlillar natijalariga binoan texnologik jarayonni nazorat qilish
		4. Texnologik jarayon xavfsizligini taʼminlash
		5. Texnologik rejim meʼyorlari boʻyicha texnologik jarayonni yuritish
		6. Nazorat-oʻlchov asboblari va tahlil natijalarini smena raportiga qayd etish
		Koʻnikmalar:
		Nazorat-oʻlchov asboblari koʻrsatkichlariga binoan texnologik rejim holatini aniqlash va baholash
		Kuzatishlar va tahlil natijalariga binoan jarayonni tartibga solish
		Nazorat oʻlchov vositalaridan foydalanishga yaroqliligini aniqlash
		Texnik hujjatlarni saqlash
		Yangi texnologiyalarni oʻzlashtirish (ular joriy etilganda)
		Oʻt oʻchirish vositalaridan foydalanish
		Jarohatlangan ishchilarga birinchi yordam koʻrsatish
		Uskunaning holatini baholash va uning keyingi ishlashi uchun zarur boʻlgan chora-tadbirlarni aniqlash

		Bilimlar:
		Texnologik qurilmalar va apparatlarning tuzilishi
B2.02.4 Ishga tushirish, to'xtatish va ta'mirlashga tayyorlash ishlariga boshchilik qilish, ammiakli selitra ishlab chiqarish qurilmalari ta'mirini nazorat qilish		Tahlillar o'tkazishni uslubiy qo'llanmasi
		Tayyor mahsulotlarga qo'yilgan talablarga mosligini baholash
		Qurilmalarning vazifasi va tahlillar o'tkazish uchun zarur bo'lgan reagentlarning xossalari
		Kuzatishlar va tahlil natijalari bo'yicha texnologik jarayonni rostlash uchun harakatlar tartibi
		Texnologik rejim me'yorlari
		Mehnat harakatlari:
		1. Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik jarayonlarini tayyorlash, ishga tushirish va yuritishda smena xodimlarining ishini muvofiqlashtirish
		2. Nazorat qilinadigan texnologik jarayonlarda smena xodimlari va yondosh uchastkalar apparatchilari tomonidan ishlarni yuritishda topshiriqlarni belgilash va ularni bajarilishini nazorat qilish
		3. Texnologik jarayon doirasida qurilmalarga texnik xizmat ko'rsatish va ta'mirlashni amalga oshirish uchun yondosh uchastkalarning smena xodimlari va apparatchilarining ishga qo'yilishini nazorat qilish
		4. Texnologik jarayonni yuritish bo'yicha ishlarni nazorat qilish bo'yicha smena xodimlari va yondosh uchastkalarning apparatchilari kirishini nazorat qilish
		5. Ammiakli selitra olish uchun zarur komponentlar miqdorini va nisbatini hisoblash
		6. Jarayonning har xil bosqichlarida nazorat tahlillarini o'tkazish
		7. Ammiakli selitra ishlab chiqarishda ishga tushirish, to'xtatish va ta'mirga tayyorlash ishlariga boshchilik qilish, qurilmalar ta'mirini nazorat qilish
		Ko'nikmalar:
		Nazorat-o'lchov asboblari ko'rsatkichlariga binoan texnologik rejim holatini aniqlash va baholash
		Kuzatishlar va tahlil natijalariga binoan jarayonni tartibga solish
		Nazorat o'lchov vositalaridan foydalanishga yaroqliligini aniqlash
		Texnik hujjatlarni saqlash
		O't o'chirish vositalaridan foydalanish
		Jarohatlangan ishchilarga birinchi yordam ko'rsatish
		Uskunaning holatini baholash va uning keyingi ishlashi uchun zarur bo'lgan chora-tadbirlarni aniqlash
		Signal beruvchi qurilmalar bo'yicha texnologik jarayondagi nosozliklar va qurilmalar ishlashidagi nuqsonlarni bartaraf etish
		Texnologik jarayonning borishini rostlash
		Nazorat o'lchov asboblari va uskunalardan foydalanish
		Xom ashyo sifatini tahlil qilish va baholash
		Texnologik jarayonni nazorat qilish va rostlash

		Jarayonni masofadan turib boshqarishdan qo'lda boshqarishga o'tkazish va aksincha
		Belgilangan texnologik rejimga binoan texnologik jarayonni rostdlash
		Bilimlar:
		Texnologik qurilmalar va apparatlarning tuzilishi
		Tahlillar o'tkazishni uslubiy qo'llanmasi
		Tayyor mahsulotlarga qo'yilgan talablarga mosligini baholash
		Qurilmalarning vazifasi va tahlillar o'tkazish uchun zarur bo'lgan reagentlarning xossalari
		Kuzatishlar va tahlil natijalari bo'yicha texnologik jarayonni rostdlash uchun harakatlar tartibi
		Texnologik rejim me'yorlari
		Ammiakli selitra ishlab chiqarish texnologik sxemasi
		Avtomatik qurilmalarga xizmat ko'rsatish qoidalar
		Nazorat o'lchov asboblari, avtomatika tizimlari va qurilmalarning tuzilishi va ishlash prinsipi
		Nazorat o'lchov asboblari va qurilmalar ishlashidagi mumkin bo'lgan nosozliklar va ularni bartaraf qilish usullari
		Ishlab chiqarishdagi tashlanmalar va chiqindilarning me'yorlari
		Xom ashyo sarfi va tayyor mahsulot chiqishi me'yorlari
		Signalizatsiya va blokirovka sxemalari
		Tayyor mahsulotga qo'yilgan davlat standartlari
		1. Texnologik qurilmalarining ishlashini ta'minlash, texnik holatini tekshirish va zarur ta'mirlash ishlarini o'tkazish
		2. Jihozlarning texnik xizmatini mustaqil ravishda amalga oshirish, muammolarni aniqlash va ularni tezkor bartaraf etish
		3. Jihozlarni o'rnatish va ishga tushirish jarayonining texnik talablarga mosligini ta'minlash, qurilmalar va apparatlarning xavfsiz ishlashini ta'minlash
		4. Jihozlarning montaji, ishga tushirish va texnik xizmat ko'rsatishni mustaqil bajarish, talablarga muvofiq har qanday o'zgarishlarni amalga oshirish
Texnik va/yoki texnologik talab		Mobil va statsionar aloqa vositasidan foydalanish; Baland ovozli va radiostansiya aloqa vositalaridan foydalanib smena xodimlari bilan aloqada bo'lish; Zaruriyat bo'lganda chilangarlik asboblariidan to'g'ri foydalanish; Harorat o'lchov asboblariidan foydalana olish.

V. Kasbiy standartning texnik ma'lumotlari

5.3. Kasbiy standartni ishlab chiqishda ishtirok etgan tashkilot (korxona)lar to'g'risida ma'lumot

T/r	Ishlab chiquvchilar to'g'risida ma'lumot	
	Ish joyi va lavozimi	Familiyasi, ismi, otasining ismi
1.	"Ammofos-Maxam" AJ Boshqaruv raisi	Umarov Iskandar G'ayratovich
2.	"Navoiyazot" AJ Boshqaruv raisi	Samadov Farrux Xamzayevich
3.	"Qo'ng'irotd soda zavodi" MChJ XK Bosh direktori	Shamuratov Shuxratjan Toremuratovich
4.	Toshkent kimyo-texnologiya instituti rektori	Usmonov Botir Shukurillayevich
5.	Rossiya kimyo-texnologiya universiteti Toshkent filiali	Nurmatov Botir Erkinovich